

Η αναπαραγωγή και το έμβρυο (B')

/ [Πεμπτούσία](#)

Image not found or type unknown

Η ανθρώπινη αναπαραγωγή εξακολουθεί σήμερα ν' αποτελεί αντικείμενο επιστημονικής έρευνας, από την οποία προκύπτουν συνεχώς νέα δεδομένα αλλά και αντικείμενο επιστημονικού διαλόγου. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει ο επιστημονικός διάλογος περί την αρχή της ανθρώπινης ζωής και την υπόσταση του ανθρώπινου εμβρύου, καθώς από το 1986 κι εξής ένα μέρος των εμβρυολόγων δε χρησιμοποιεί τον όρο έμβρυο ως δηλωτικό του νέου ατόμου που προκύπτει από τη γονιμοποίηση και διακρίνει μεταξύ εμβρύου και προεμβρύου.

Αφετηρία της διάκρισης αυτής αποτελεί η υιοθέτηση της αυθαίρετης και χωρίς σταθερά επιστημονικά στηρίγματα άποψης, που διατύπωσε το 1979 η επιτροπή Ηθικής του Υπουργείου Υγείας και Παιδείας των Η.Π.Α.[\[1\]](#), η οποία ανάγει την αρχή της μοναδικότητας και της ηθικής υπόστασης του εμβρύου στη 14^η μέρα από τη γονιμοποίηση με απώτερο στόχο τη δημιουργία προϋποθέσεων, που θα επιτρέπουν τη χρησιμοποίηση του κυήματος για παντοειδής σκοπούς ως τη 14^η μέρα από τη

γονιμοποίηση[2].

Η ομάδα αυτή των λεγόμενων οπαδών του προεμβρύου, στην οποία ανήκει και ο γνωστός ως «πατέρας της εξωσωματικής γονιμοποίησης» Ρόμπερτ Έντουαρτς, εκλαμβάνει τη 14^η μέρα από τη γονιμοποίηση, τη μέρα του σχηματισμού ενός επιμήκους άξονα στον εμβρυϊκό δίσκο[3], ως διαχωριστική γραμμή μεταξύ εμβρύου και προεμβρύου. Επίσης, θεωρεί ως προέμβρυο έναν ανθρώπινο οργανισμό και δυνάμει ανθρώπινο ον με ατομικότητα γενετική αλλά όχι αναπτυξιακή[4], ενώ ως έμβρυο ένα συγκεκριμένο, μοναδικό και αμετάκλητο άτομο με οντολογική ταυτότητα και ενότητα[5], του οποίου τα κύτταρα μπορούν να διαφοροποιούνται λαμβάνοντας γενετική πληροφορία από τη μητέρα αλλά δεν έχουν πια τη δυνατότητα ν' αναπτύσσεται καθένα σε πλήρες ανθρώπινο άτομο[6].

Αν και ορισμένοι από τους οπαδούς του προεμβρύου προτείνουν ως αρχή αυτού τη στιγμή της διαίρεσης του γονιμοποιημένου ωαρίου σε δύο κύτταρα κατά την οποία το γενετικό υλικό εισχωρεί στον καθένα από τους δύο πυρήνες κι όχι τη στιγμή της ένωσης των δύο πυρήνων (γονιμοποίηση)[7], υπάρχει συμφωνία ως προς τα επιχειρήματα που χρησιμοποιούνται για την επιστημονική στήριξη της εν λόγω διάκρισης. Τα κυριότερα από αυτά είναι ότι το «προϊόν» της γονιμοποίησης δεν αποτελεί συγκεκριμένο άτομο μέχρι τη 14^η μέρα λόγω της απουσίας σπονδυλικής στήλης και νευρικών δομών και της ύπαρξης της δυνατότητας να διαιρεθεί[8] και να δώσει μονοζυγωτικούς δίδυμους, δύο γενετικά απaráλλακτες οντότητες, που σπανίως μπορούν να επανενωθούν και να δώσουν ένα μοναδικό άτομο[9]. Κι επιπρόσθετα, ότι το «προϊόν»

της γονιμοποίησης μέχρι τη 14^η μέρα δεν αποτελεί συγκεκριμένο άτομο διότι μόνο το εσωτερικό στρώμα της βλαστοκύστης δίνει συγκεκριμένο άτομο (έμβρυο), ενώ το εξωτερικό απορρίπτεται κατά τη γέννηση[10] και δεν έχει ακόμη εγκατασταθεί η σχέση του με τη μητέρα[11].

Τη διάκριση μεταξύ εμβρύου και προεμβρύου απορρίπτει μια άλλη επιστημονική ομάδα, η οποία ανάγει την αρχή του εμβρύου στη στιγμή της γονιμοποίησης και υποστηρίζει ότι το έμβρυο από τη στιγμή αυτή είναι ένας συγκεκριμένος, μοναδικός, πλήρης, αλλά ανώριμος άνθρωπος, που μπορεί από μόνος του να κατευθύνει την ανάπτυξή του με βάση τις γενετικές του πληροφορίες και να εξελιχτεί σε ενήλικο άτομο, χωρίς να υπάρχει κάποιο χρονικό σημείο στην ανάπτυξή του που να μεταβάλλεται η ανθρώπινη φύση του[12].

Η εν λόγω επιστημονική ομάδα, για να στηρίξει την άποψή της περί του εμβρύου ως ανθρώπινου όντος που διαθέτει βιολογική σταθερότητα και αναπτυξιακή ατομικότητα από τη στιγμή της γονιμοποίησης[13] και ν' αντικρούσει τη θεωρία του προεμβρύου, χρησιμοποιεί επιχειρήματα με τα οποία καταρρίπτονται τα

επιχειρήματα που στηρίζουν τη διάκριση εμβρύου - προεμβρύου. Επισημαίνει λοιπόν ότι η απόρριψη του εξωτερικού τμήματος της βλαστοκύστης κατά τη γέννηση δεν εμποδίζει την ύπαρξη της συγκεκριμένης ατομικότητας του συλληφθέντος εμβρύου από τη γονιμοποίηση, καθώς ορισμένα κύτταρα της βλαστοκύστης συγκρατούνται μετά τη 14^η μέρα κι αποτελούν κύτταρα του αίματος και κάποιων ιστών[14]. Την ύπαρξη της συγκεκριμένης ατομικότητας του κυήματος από τη γονιμοποίηση βεβαιώνει η ταυτόχρονη εγκατάσταση άμεσης βιολογικής σχέσης με τη μητέρα, την οποία αποκαλύπτει η ρύθμιση των μεταβολικών του λειτουργιών κατά τις δύο πρώτες μέρες από τα γονίδια του ωαρίου[15], καθώς και το γεγονός ότι μετά το στάδιο των τεσσάρων κυττάρων δεν είναι δυνατή η δημιουργία χίμαιρας[16]. Το ίδιο ακριβώς επιβεβαιώνει η εμφάνιση κατά τη 14^η μέρα από τη γονιμοποίηση στον εμβρυϊκό δίσκο του επιμήκους άξονα, προδρόμου του νευρικού συστήματος και της συνείδησης, ο οποίος περιλαμβανόταν σε υπάρχουσες κατά τις δεκατρείς προηγούμενες μέρες οπτικά ασαφείς δομές του εμβρύου, αλλά και η ύπαρξη της δυνατότητας δημιουργίας μονοζυγωτικών διδύμων μέχρι τη 14^η μέρα από τη γονιμοποίηση, αφού τα προκύπτοντα δίδυμα διαθέτουν σαφή γενετική ετερότητα σε σχέση με το πρώτο έμβρυο λόγω της διαφοράς στη γονιδιακή τους σύσταση[17].

Η συνέχιση του διαλόγου μεταξύ των δύο αυτών επιστημονικών ομάδων μέχρι σήμερα επιβεβαιώνει ότι στον επιστημονικό κόσμο δεν υπάρχει ομοφωνία ως προς την ταυτότητα του εμβρύου και την έναρξη της ζωής του. Ταυτόχρονα, επιβεβαιώνει ότι πίσω από τη διαφωνία υπάρχει από τη μια διάθεση των οπαδών του προεμβρύου να καταστήσουν το προέμβρυο ένα αντικείμενο έρευνας και πειραμάτων χωρίς αξία και δικαιώματα[18], να εφησυχάσουν ή να κοιμίσουν τις ανθρώπινες συνειδήσεις και να εξυπηρετήσουν αυτούς που προωθούν τη θεραπευτική κλωνοποίηση[19] κι από την άλλη η διάθεση των οπαδών του εμβρύου να προστατέψουν το έμβρυο από κάθε κίνδυνο και να εξασφαλίσουν το σεβασμό και την αναγνώριση των δικαιωμάτων του, αφού η ζωή του από τη στιγμή της γονιμοποίησης έχει την αξία της ζωής του ενήλικα [20].

[1] J. Testar, ό.π., σελ. 158.

[2] Στ. Καρπαθίου, *Η ιστορία του ζυγωτού και η εξωσωματική γονιμοποίηση: συμβολή στην ηθική θεολογία*, Διδακτορική Διατριβή, (Αθήνα 2006), σελ.247.

[3] J. Testar, ό.π., σελ. 161.

[4] Ι. Μπρεκ, «Το ερώτημα της αρχής της ζωής και η τεκνογονία», *Ίνδικτος* 14, σελ. 130.

[5] Μ. Δραγώνα-Μονάχου, Η ηθική σημασία της προγεννητικής ανθρώπινης ζωής και η βιοηθική. Μια διεπιστημονική φιλοσοφική θεώρηση, διαδικτυακός τόπος:

<http://www.cen.gr/index.php/2011-05-04-11-45-21/170-2011-05-06-20-50-10>

(ανάκτηση 24-12-2012)

[6] Ι. Μπρεκ, ό.π., σελ. 127, 128.

[7] J. Testar, ό.π., σελ. 162.

[8] Στ. Καρπαθίου, ό.π., σελ. 248.

[9] Ι. Μπρεκ, ό.π., σελ. 128.

[10] F. Baumgartner, Saving babies and families from abortion!, διαδικτυακός τόπος:

http://www.prolife.com/life_begins.html-48k- (ανάκτηση 24-11-2012)

[11] Στ. Καρπαθίου, ό.π., σελ. 249.

[12] Εμμ. Παναγόπουλος, Η υπόσταση του ανθρώπινου εμβρύου στην αρχή της ζωής του, διαδικτυακός τόπος: <http://www.xfd.gr/> (ανάκτηση 24-11-2012)

[13] Ι. Μπρεκ, ό.π., σελ. 130.

[14] 21. F. Baumgartner, Saving babies and families from abortion!, διαδικτυακός τόπος:

http://www.prolife.com/life_begins.html-48k- (ανάκτηση 24-11-2012)

[15] Στ. Καρπαθίου, ό.π., σελ. 249.

[16] Ι. Μπρεκ, ό.π., σελ. 133.

[17] Στ. Καρπαθίου, ό.π., σελ. 248, 249.

[18] J. Testar, ό.π., σελ. 170.

[19] Χρ. Παρασκευαΐδης, «Η ζωή δώρο του Θεού. Θεολογία και βιοηθική», Ομιλία του Μακαριότατου προς τιμήν του π. Δημητρίου Στανιλοάε, Ιάσιο 2003.

[20] 27.Εμμ. Παναγόπουλος, Η υπόσταση του ανθρώπινου εμβρύου στην αρχή της ζωής του, διαδικτυακός τόπος: [http:// www.xfd.gr/?p=8298](http://www.xfd.gr/?p=8298) (ανάκτηση 24-11-2012)